

Geografski i hronološki okviri Starog istoka

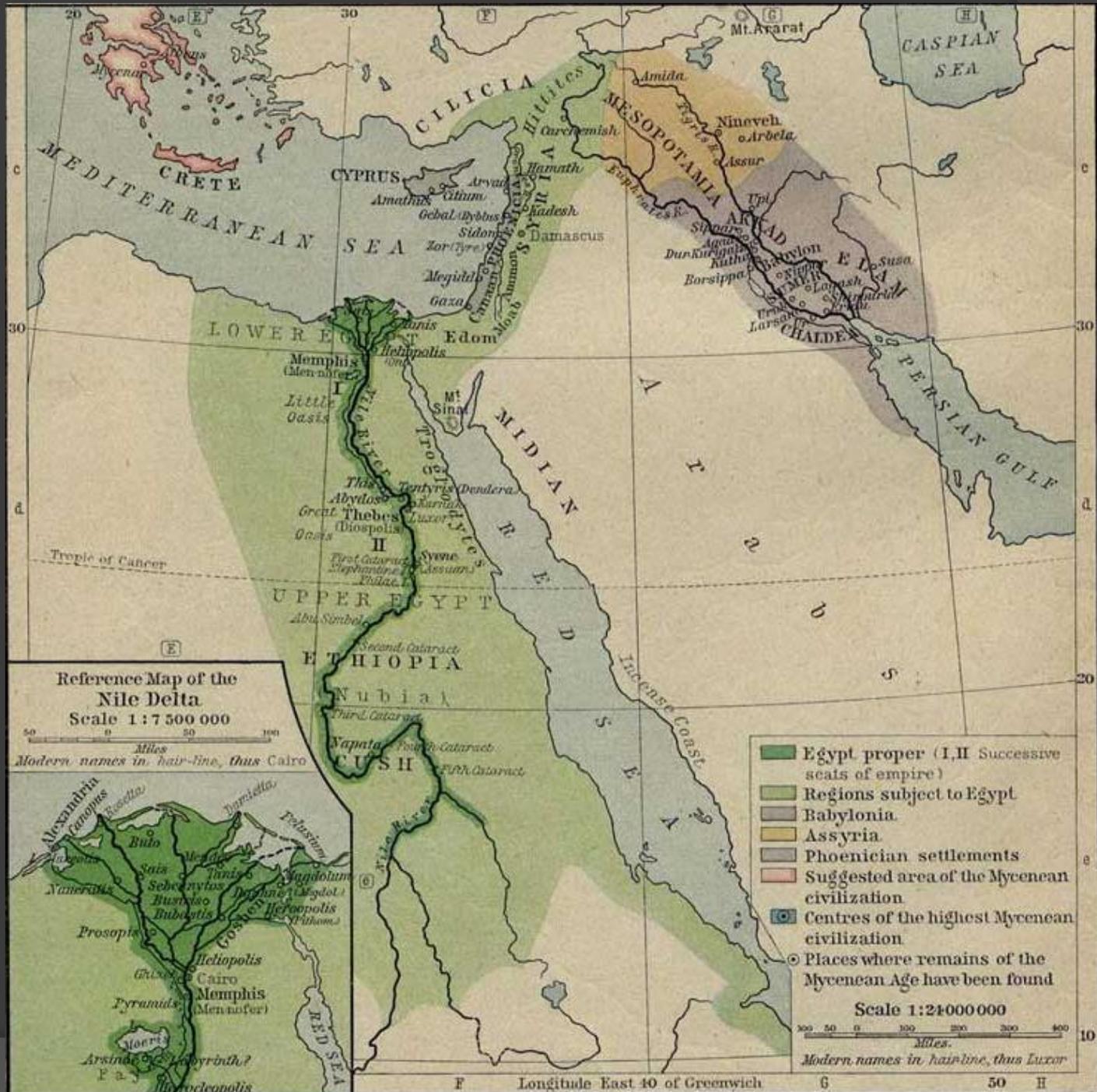

THE ANCIENT NEAR EAST

- City
- ▲ Mountain peak

Mudhif
Tradicionalna trščana
struktura u južnom Iraku

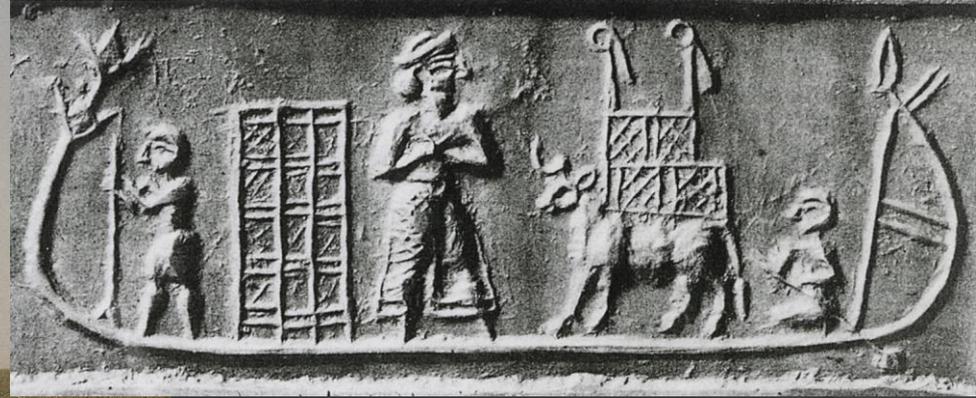

10c

Impression from catalogue number 10c.

Dolina Tigr

Obala Nila, Edfu

Bela pustinja, Egipat

Sahara je najveća pustinja na svetu.

82
7-14
509

92687

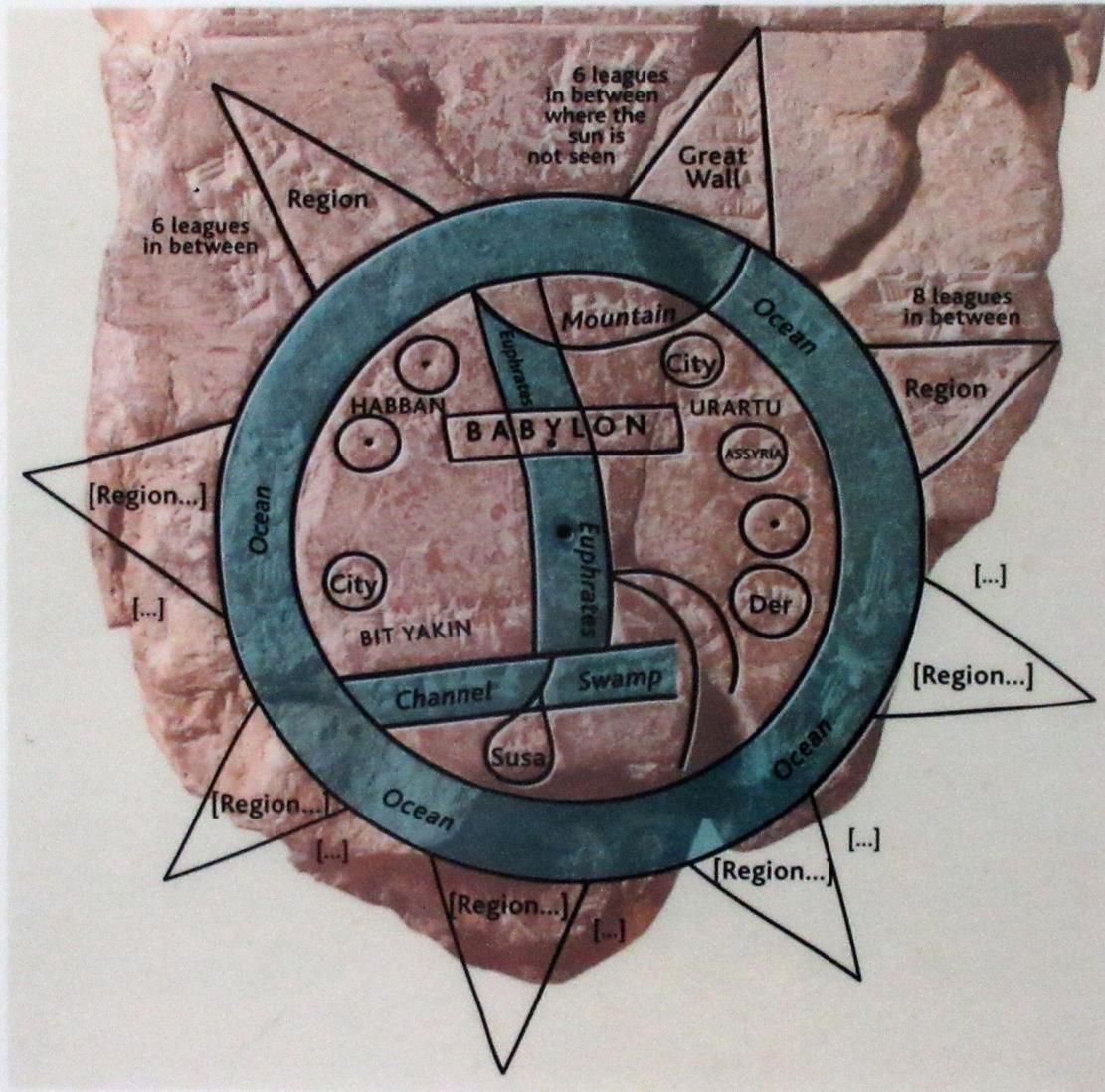

Diagram showing the features of the Babylonian map of the world

'Stari istok' – terminološke nedoumice

Antičko i moderno naselje na lokalitetu Tel Malijan, Iran (antički Anšan).

Hronološki okviri Starog istoka

Apsolutna hronologija /
relativna hronologija

Hronološki okviri

Istorijska epoha 'Starog istoka'

Početak 'istorijske epohe'
Starog istoka (oko 3100.
god. pre n.e) u arheološkoj
periodizaciji prošlosti
savremen je početku
'bronzanog doba'.

Hronologija država Starog istoka utemeljena je na različitim vrstama izvora: pisanim i materijalnim.

Sistemi računanja vremena na Starom istoku:

- ere
- eponimni magistrati
- datumi relativne hronologije

MAPA KOSMOSA

Fragment jednog od najranijih prikaza sferičnog 'oblika' sveta

(Yale Map Collection no 61; Egipat; 664-332. pre n.e.)

Izvori:

Egipatske liste kraljeva (*Palermiski kamen, Torinski carski papirus, Lista iz Abidosa, Lista iz Karnaka, Manetonova Istorija Egipta*)

Sumerska lista kraljeva

asirske *Limu hronike*

Sinhronizmi

Asirska Eponimna hronika iz
Ninive, odnosi se na period
između 817. i 727. god. pre n.e.
© British Museum

Međutim, obilje podataka relativne hronologije može da stvori pogrešan utisak. Iako izvori neprotivrečno svedoče da je Hamurabi, najznačajniji predstavnik Starovavilonske (amoritske) dinastije vladao 42 godine, da je u godini njegovog stupanja na presto grad zadesila poplava i da je bio savremenik Zimri-Lima, vladara grada-države Mari, postavlja se pitanje: kojem datumu apsolutne hronologije odgovara prva godina Hamurabijeve vladavine?

Arheološke metode datovanja: stratigrafije, radiougljenikove metode (metoda C14) i dendrohronologije.

C14 je jedan od izotopa ugljenika koji ima poluperiod raspada od 5730 godina (± 40 godina). Njegova koncentracija u atmosferi i u živim bićima je relativno konstanta; uginućem organizma prestaje unošenje ugljenika te se i procenat izotopa C14 vremenom smanjuje. Pošto je brzina raspada poznata, a procenat izotopa merljiv, može se odrediti koliko je vremena proteklo od uginuća organizma. Metoda se može primeniti na sve materijale organskog, ali i na neke materijale neorganskog porekla i daje najbolje rezultate pri određivanju starosti od 1000 do 50.000, a nešto manje precizno i do 70.000 godina.

Dendrochronologija se zasniva na merenju i analizi godišnjih prstenova rasta na preseku stabla. Analizom određenog broja proba obrazuje se grafički dijagram određene oblasti (dendrogram). Ova metoda se uglavnom koristi za datovanje i praćenje klimatskih uslova tokom poslednjih 8000. do 10.000 godina.

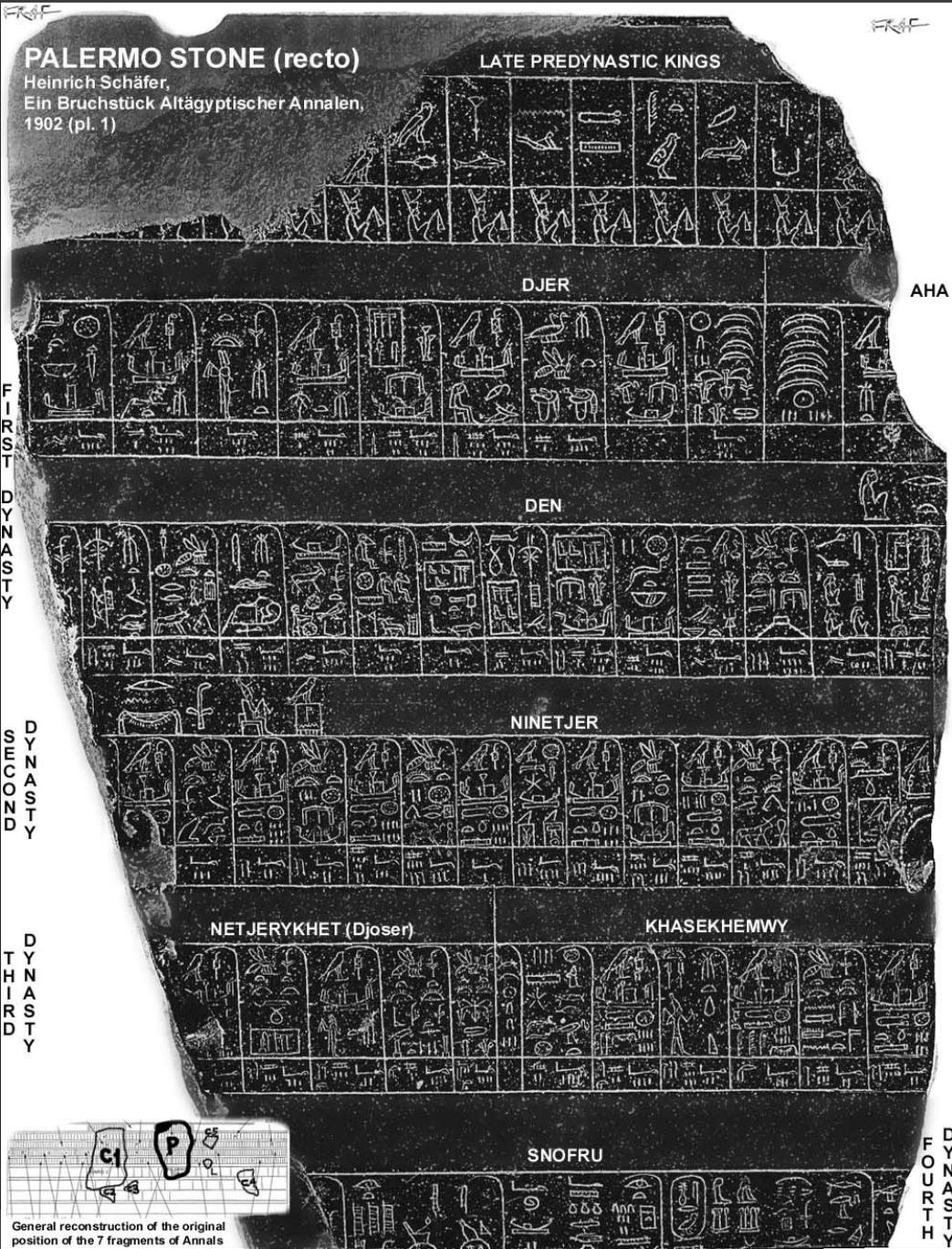

Zahvaljujući pomenu pomračenja Sunca u pisanim izvorima koje se odigralo 763. god. pre n.e. i pomračenju Meseca iz 523. god. pre n.e. uspostavljeno je pouzdano datovanje vladavina asirskih monarha do oko 1000. godine i gotovo svih novovavilonskih i persijskih kraljeva. Za period III i II milenijuma hronologija Mesopotamije je veoma nepouzdana i datumi mogu da variraju od 200 do 300 godina. Na sreću, krajem vladavine Prve dinastije iz Vavilona, sredinom II milenijuma pre n.e., na prostoru Mesopotamije su počela da se vrše posmatranja Venere i beleže pravilnosti vidljivosti ove planete. Dokumenti ponavljaju intervale Venerinog ciklusa (između 56 i 64 godine) što je omogućilo datovanje vladavina jednog broja vladara Prve vavilonske dinastije, a među njima i Hamurabija. Datovanje vladavine Hamurabija, vladara starovavilonskog carstva, presudno je za uobličavanje hronologije Starog istoka u drugom milenijumu. Prema srednjoj hronologiji Hamurabijevu vladavinu treba datovati između 1792. i 1750, prema visokoj između 1848. i 1806, a prema niskoj između 1728. i 1686. god. pre n.e.

PALERMO STONE (recto)

Heinrich Schäfer,
Ein Bruchstück Altägyptischer Annalen,
1902 (pl. 1)

LATE PREDYNASTIC KINGS

F
I
R
S
T

D
Y
N
A
S
T
Y

S
E
C
O
N
D

D
Y
N
A
S
T
Y

D
Y
N
A
S
T
Y

T
H
I
R
D
Y

AHA

D
Y
N
A
S
T
Y

F
O
U
R
T
H
Y

General reconstruction of the original position of the 7 fragments of Annals

